УДК 636.5:084.524
© 2015

С. М. Блюсюк, В. І. Бучковська, Ю. М. Євстафієва, В. Є. Харкавлюк, кандидати сільськогосподарських наук
Подільський державний аграрно-технічний університет

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОРМОВОГО КОНЦЕНТРАТУ «ЖИВИНА» ПРИ ВИРОЩУВАННІ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Проведено дослідження щодо вивчення ефективності використання кормового концентрату «Живина» при вирощуванні курчат-бройлерів кроса Ross-308. Проведений аналіз продуктивності і доведена доцільність заміни сонячного жмиху кормовим концентратом.

Ключові слова: *продуктивність, годівля, курчата-бройлери.*

Для вирішення актуальних питань реформування галузі птахівництва необхідний системний підхід з чітким розумінням структури галузі як системи, ланки якої взаємодіють між собою узгоджено. Основний фактор, який стримує розвиток птахівництва – нестача кормів, слабка кормова база, низький рівень використання премісів, білково-вітамінних добавок, вітамінів, амінокислот і особливо білка та енергії [1]. На сучасному етапі оцінку кормів і раціонів для сільськогосподарської птиці здійснюють не тільки за комплексом поживних і біологічно активних речовин, але й за обмінною енергією, що міститься в одиниці маси корму [2].

Бройлерне птахівництво в Україні сьогодні розвивається швидкими темпами. Лише торік виробництво м’яса бройлерів збільшилось на 13 %, а частка його складає 85,7 % усього промислового виробництва м’яса птиці. У зв’язку із цим, дослідження з визначення ефективності використання у комбікормах курчат-бройлерів кормового концентрату «Живина» є актуальними і мають важливе наукове та практичне значення.

Матеріал і методика досліджень. Для визначення ефективності використання кормового концентрату у комбікормах для курчат-бройлерів нами були проведені дослідження в умовах Центру практичної підготовки студентів біотехнологічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету. Матеріалом для науково-господарського досліду слугували курчата-бройлери кросу Ross-308.

Відповідно до схеми досліду відібрали 40 голів добових курчат, з яких за принципом аналогів сформували дві групи, по 20 голів (10 півників і 10 курочок) у кожній. Добір аналогів проводили за віком і живою масою. Тривалість досліду становила 42 доби. У комбікормах для птиці дослідної

групи частково замінили соняшникову макуху на кормовий концентрат «Живина».

Результати досліджень. «Живина» – амінокислотний вітамінно-мінеральний кормовий концентрат, який виробляється із високо протеїнової сировини рослинного походження з додаванням біологічно активних речовин: незамінних амінокислот, вітамінів, макро- та мікроелементів, ферментних речовин.

У період вирощування курчат-бройлерів різниця у годівлі птиці контрольної і дослідних груп полягала також у заміні 12 % макухи соняшникової на кормовий концентрат «Живина».

За рахунок проведеної заміни макухи соняшникової на кормовий концентрат «Живина», вміст обмінної енергії знаходився на однаковому рівні в обох групах – 1,35 МДж. Вміст сухої речовини у комбікормі для курчат-бройлерів другої групи несуттєво зменшився. При вмісті золи у комбікормі для першої групи на рівні 5,09 г, в другій групі цей показник становив – 5,22 г. Щодо кількості сирого жиру та сирої клітковини, то слід відмітити, що суттєвої різниці між цими показниками у комбікормах для птиці контрольної і дослідної груп також не спостерігалось. Так, у контрольному комбікормі вміст сирого жиру склав 4,58, а в дослідному – 5,22 г, сирої клітковини – 2,82 та 2,84 г відповідно.

Введення до складу основного комбікорму кормового концентрату «Живина» призвело до зміни продуктивності курчат-бройлерів під впливом різних компонентів комбікорму (табл. 1).

1. Динаміка живої маси піддослідних курчат-бройлерів, г (n = 20)

Вік курчат, діб	Групи птиці	
	1 – контрольна	2 – дослідна
1	40,4 ± 0,02	40,0 ± 0,15
7	164,44 ± 3,90	180,14 ± 4,23**
14	337,76 ± 8,82	372,22 ± 8,92**
21	578,77 ± 14,87	636,96 ± 18,12*
42	2097,4 ± 43,12	2288,0 ± 51,49**

Примітки: *P < 0,05; ** P < 0,01; *** P < 0,001 порівняно з контролем.

Слід зазначити, що у добовому віці піддослідний молодняк за живою масою практично не відрізнявся, а у віці 7, 14, 21 та 42 доби жива маса курчат-бройлерів обох груп змінювалась неоднаково і залежала від вмісту сирого протеїну та окремих амінокислот у раціоні, що було обумовлено проведеним введенням кормового концентрату. Так, у добовому віці жива маса курчат-бройлерів першої (контрольної) та другої (дослідної) груп практично не відрізнялася та становила 40,0—40,4 г. Проте, з віком різниця у цьому показнику виявилася вірогідною та високо вірогідною. У 7-добовому віці курчата контрольної групи у середньому важили по 164,44 г,

тоді як дослідної – на 15,74 г, або 9,5 % (P < 0,01) більше. У віці 14 діб ця різниця вже становила 34,46 г (10,2 %, P < 0,01), 21 – 58,19 г (10,1 %, P < 0,05), а 42 доби – 190,6 г, або 9,1 % при P < 0,01 на користь курчат-бройлерів дослідної групи.

Як бачимо, вказана різниця в усі вікові періоди, крім віку першої доби курчат, була статистично вірогідною.

У процесі проведення досліджень встановлено, що введення до складу комбікорму кормового концентрату «Живина» не вплинуло на збереженість курчат-бройлерів кросу Ross-308.

Загибель одного курчати у першій та другій групах не пов'язані із кормовим фактором. Причини вибуття молодняку тут були пов'язані із механічними пошкодженнями ніг.

Проаналізувавши період відгодівлі піддослідного молодняку, було вивчено витрати корму на одержання валового приросту живої маси за період досліду (табл. 2).

2. Витрати корму піддослідним молодняком за період вирощування

Показник	Групи птиці	
	1 – контрольна	2 – дослідна
Одержано приросту живої маси, кг	39,08	42,71
Витрачено корму всього, кг	80,50	84,99
у тому числі на 1 кг	2,06	1,99
Витрачено обмінної енергії всього, МДж	1088,20	1148,96
у т. ч. на 1 кг приросту	27,85	26,90
Витрачено протеїну всього, кг	18,86	19,73
у т. ч. на 1 кг приросту, г	483	462

Аналізуючи дані, наведені у таблиці 4, слід відмітити, що молодняком першої (контрольної) групи при одержанні за період вирощування 39,08 кг абсолютного приросту живої маси витрачено 80,5 кг комбікорму, тоді як, у силу неоднакового споживання, в другій (дослідній) групі спожито 84,99, або на 4,49 кг більше. Завдяки цьому у контрольній групі на кожен кілограм приросту живої маси було витрачено 2,06 кг комбікорму, а в другій – на 3,4 % менше.

При цьому, молодняком контрольної групи витрачено 1088,2 МДж обмінної енергії та 18,86 кг протеїну кормів. Проте, витрати обмінної енергії у другій (дослідній) групі були на рівні 1148,96 МДж, що склало більше від контролю на 60,76 МДж. Аналогічно, меншими були і валові витрати протеїну у контрольній групі відносно контролю – економія склала 4,4 %.

У розрахунку на 1 кг приросту живої маси у першій контрольній групі було витрачено 27,85 МДж обмінної енергії, тоді як у другій дослідній – на 3,4 % менше. При цьому, витрати протеїну на 1 кг приросту

були на рівні 462—483 г при меншому значенні у дослідній групі – 462, що менше, порівняно із тваринами першої групи на 21 г.

Таким чином, економніше витрачали поживні речовини кормів курчата-бройлери дослідної групи, які споживали кормовий концентрат «Живина».

Результати наших досліджень свідчать, що заміна частини соняшникової макухи на адекватну за поживністю кількість кормового концентрату «Живина» у раціонах курчат-бройлерів кросу Ross-308 під час вирощування по-різному вплинула на їх забійні якості. Така заміна у комбікормі курчат-бройлерів супроводжувалася збільшенням їх передзабійної живої маси, маси не патраної, напівпатраної та патраної тушок. Так, передзабійна жива маса у курчат першої групи становила 2105,4 г, а другої – 2293,0 г, тобто на 187,6 г більше, з вірогідною різницею.

Висновки. Встановлено певні зміни у продуктивності курчат-бройлерів під впливом різних компонентів комбікорму.

Витрати корму молодняком птиці, який одержували впродовж усього досліду, основний комбікорм склав 2,06 кг на 1 кг приросту живої маси, тоді як курчата-бройлери, яким згодовували кормовий концентрат «Живина», на 3,4 % економніше витрачали корми. Для годівлі курчат-бройлерів упродовж усього періоду їх вирощування рекомендуємо у складі комбікорму використовувати кормовий концентрат «Живина» із заміною ним 12 % соняшникової макухи.

Бібліографічний список

1. *Агеев В. Н.* Кормление птицы: Справочник / В. Н. Агеев, И. А. Егоров, Т. Н. Околелова – М.: Агропомиздат, 1987. – 192 с.

2. *Бердников Т. П.* Физиология желудочного пищеварения у птиц: Учебное пособие БСХИ / Т. П. Бердников. – Благовещенск, 1989. – 95 с.

3. *Викторов П. И.* Методика и организация зоотехнических опытов / П. И. Викторов, В. К. Менькин. – М.: Агропромиздат, 1991. – 112 с.

4. *Кальницкий В. Д.* Минеральные вещества в кормлении животных / В. Д. Кальницкий. – Л.: Агропромиздат, 1985. – 207 с.

5. *Карабанов С. Е.* Справочные материалы и комментарии к нормам кормления птицы / С. Е. Карабанов // Ефективні корми та годівля. – 2008. – № 1. – С. 29—31.

Надійшла до редколегії 08.06. 2015 року.